

Štvrtok 21. mája 2015

P8_TA(2015)0215

Bezpečnostné a obranné spôsobilosti v Európe

Uznesenie Európskeho parlamentu z 21. mája 2015 o vplyve vývoja na európskych trhoch v oblasti obrany na bezpečnostné a obranné spôsobilosti v Európe (2015/2037(INI))

(2016/C 353/14)

Európsky parlament,

- so zreteľom na hlavu V Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ),
- so zreteľom na závery Európskej rady z 19. – 20. decembra 2013 o spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike,
- so zreteľom na závery Rady z 18. novembra 2014 o spoločnej bezpečnostnej a obrannej politike,
- so zreteľom na oznámenie Komisie z 24. júla 2013 s názvom Smerom ku konkurencieschopnejšiemu a efektívnejšiemu odvetviu obrany a bezpečnosti (COM(2013)0542) a súvisiaci vykonávací plán z 24. júna 2014 (COM(2014)0387),
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/43/ES zo 6. mája 2009 o zjednodušení podmienok pre transfery výrobkov obranného priemyslu v rámci Spoločenstva ⁽¹⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/81/ES z 13. júla 2009 o koordinácii postupov pre zadávanie určitých zákaziek na práce, zákaziek na dodávku tovaru a zákaziek na služby verejnými obstarávateľmi alebo obstarávateľmi v oblastiach obrany a bezpečnosti a o zmene a doplnení smerníc 2004/17/ES a 2004/18/ES ⁽²⁾,
- so zreteľom na spoločnú pozíciu Rady 2008/944/SZBP z 8. decembra 2008, ktorou sa vymedzujú spoločné pravidlá upravujúce kontrolu vývozu vojenskej technológie a materiálu,
- so zreteľom na Politický rámec pre systematickú a dlhodobú obrannú spoluprácu, ktorý Rada prijala 18. novembra 2014,
- so zreteľom na rámcové dojednanie o bezpečnosti dodávok medzi podpísanými členskými štátmi, ktoré prijal Riadiaci výbor Európskej obrannej agentúry (EDA) v novembri 2013, a súvisiaci kódex správania pri stanovovaní priorít, ktorý prijal Riadiaci výbor Európskej obrannej agentúry v máji 2014,
- so zreteľom na uznesenia z 21. novembra 2013 o európskej obrannej technologickej a priemyselnej základni ⁽³⁾ a zo 14. decembra 2011 o vplyve finančnej krízy na sektor obrany v členských štátoch EÚ ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
- so zreteľom na správu Výbor pre zahraničné veci a stanovisko Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa (A8-0159/2015),

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 146, 10.6.2009, s. 1.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 216, 20.8.2009, s. 76.

⁽³⁾ Prijaté texty, P7_TA(2013)0514.

⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ C 168 E, 14.6.2013, s. 9.

Štvrtok 21. mája 2015

- A. keďže právne predpisy o európskom trhu v oblasti obrany sa zaviedli v rámci obranného balíka z roku 2009 a 28 členských štátov transponovalo nové predpisy do svojich vnútroštátnych právnych poriadkov; keďže podstatou týchto nových právnych predpisov je zavedenie regulačného rámca vychádzajúceho z transparentnosti, nediskriminácie a hospodárskej súťaže, ktorý rieši špecifickosti obranného odvetvia;
- B. keďže členské štáty súhlasili s tým, že treba vytvoriť európsky trh pre obranné zariadenia a služby; keďže Európska rada dokonca požadovala zavedenie celoeurópskeho režimu bezpečnosti dodávok; keďže primerané schopnosti a dodávky zariadenia a strategická autonómia EÚ sú mimoriadne dôležité pre bezpečnosť Únie, ako aj jej susedov;
- C. keďže úspech mierových a bezpečnostných misií SBOP závisí do značnej miery od ich schopnosti rýchlej a okamžitej reakcie, a kľúčovým aspektom je teda potreba dosiahnuť skutočný európsky trh v oblasti obrany s cieľom odstrániť duplicitu a znížiť mieru byrokracie;
- D. keďže nedostatočná konsolidácia, nákladová efektívnosť a transparentnosť na európskych trhoch v oblasti obrany znamená, že vonkajšia závislosť európskeho obranného sektora by mohla ďalej rásť, a to v čase mnohonásobných a priamych ohrození európskej bezpečnosti, ktoré od skončenia studenej vojny nabrali nebyvalé rozmery;
- E. keďže v posledných rokoch alarmujúco klesli investície do výskumu a technológií v obranných sektoroch všetkých členských štátov, ako aj spoločné investície do výskumu a technológií v obrannom sektore v rámci európskej spolupráce;

Vývoj na trhoch v oblasti obrany ohrozuje európsku autonómiu

1. je aj naďalej vážne znepokojený rozsiahlymi a značne nekoordinovanými škrtmi v obranných rozpočtoch väčšiny členských štátov; zdôrazňuje, že škrti v obranných rozpočtoch oslabujú obranyschopnosť členských štátov a EÚ a vyvolávajú pochybnosti o úrovni pripravenosti zaistiť vnútroštátnu a európsku bezpečnosť; zastáva názor, že tieto nekoordinované škrti v spojení so štrukturálnymi problémami a nespravodlivými a netransparentnými praktikami ohrozujú Úniu, a to upúšťaním od strategických aktív a schopností a stratou príležitostí, ktoré by koordinácia obranných politík a zhromažďovanie a spoločné využívanie obranných aktív mohla priniesť, čo sa týka zaistenia prosperity a mieru v EÚ v súlade s článkom 21 Zmluvy o Európskej únii, bezpečnosti dodávok a obrany jej občanov a záujmov;
2. je hlboko znepokojený vlnou ozbrojených konfliktov, krízami s nízkou intenzitou, hybridnou vojnou a vojnou vedenou v zastúpení, zlyhaním štátu, nestabilitou a rozsiahlym porušovaním ľudských práv v bezprostrednom susedstve EÚ, ako aj hrozbou terorizmu vnútri aj mimo EÚ; je presvedčený, že súčasné bezpečnostné hrozby sú spoločné pre celú EÚ a mali by sa riešiť jednotným a koordinovaným spôsobom, a to zhromažďovaním a spoločným využívaním civilných a vojenských zdrojov; v tejto súvislosti je jednoznačne presvedčený, že je veľmi dôležité, aby sa neplytvalo zdrojmi, a že má zásadný význam, aby sa lepšie využívali peniaze daňových poplatníkov a aby sa pokračilo pri vytváraní európskeho trhu s obranným zariadením a rozvíjaní konkurencieschopnej európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (EDTIB), ktorá bude schopná vytvárať synergie prostredníctvom zvýšenej cezhraničnej koordinácie a zabezpečenia potrebných kapacít pre SBOP; je tiež presvedčený, že to bude mať zásadný význam pre zvýšenie efektivity a nákladovej efektívnosti európskych opatrení v rámci operácií NATO na zaistenie bezpečnosti a stability v Európe a jej susedstve;
3. preto je znepokojený pomalým tempom a nedôslednosťou vykonávania smerníc obranného balíka z roku 2009 členskými štátmi a vyzýva Komisiu, aby prijala osobitné opatrenia na zabezpečenie riadneho vykonávania týchto smerníc, a to prostredníctvom monitorovania vnútroštátnych transpozícií, s cieľom vyhnúť sa narušeniam trhu; uznáva, že zavádzanie nových právnych predpisov je zdĺhavým procesom, ale upozorňuje, že nesprávne a rozptýlené uplatňovanie spôsobuje hrozbu vytvorenia zlých noriem praxe, čím sa ohrozuje dosiahnutie cieľov, ktoré sa v smerniciach vysvetľujú, čo znamená, že sa ohrozuje zavedenie európskeho trhu s obranným zariadením a oslabuje vývoj EDTIB; zdôrazňuje, že obranný balík by mal prispieť aj k vytváraniu podnetov pre obrannú spoluprácu v Európe, a vyzýva Komisiu a EDA, aby v tomto smere úzko spolupracovali; s poľutovaním pripomína, že spoločné obstarávanie v obrannom sektore stagnuje, a v posledných rokoch sa dokonca zredukovalo;

Štvrtok 21. mája 2015

4. upozorňuje na riziká vonkajšej závislosti európskeho obranného odvetvia v čase čoraz zložitejšieho a problematickejšieho bezpečnostného prostredia; upozorňuje predovšetkým na kombináciu nekoordinovaných rozpočtov členských štátov na obranu, pokračujúcej roztrieštenosti trhu napriek novým predpisom o vnútornom trhu, čoraz väčšej závislosti obranného priemyslu od vývozu mimo EÚ a rastúcich zahraničných investícií do európskeho obranného sektora v niektorých krajinách, čo by mohlo viesť k nedostatočnej transparentnosti a k slabnúcej kontrole nad strategickými štátnymi a európskymi obrannými odvetviami, aktívami a technológiami;

5. domnieva sa, že osobitná pozornosť by sa mala venovať vplyvu určitých projektov na autonómiu a nezávislosť EÚ, napríklad spolupráci s Ruskom v citlivých oblastiach, ako je vypúšťanie satelitov pomocou rakiet Sojuz a strategická letecká preprava; zdôrazňuje, že je potrebné, aby členské štáty vykonali prednostné preskúmanie svojho vojenského/obránného priemyslu a poskytli stimuly pre ich rozvoj, a to v rozsahu prípustnom podľa právnych predpisov EÚ;

6. zdôrazňuje, že vysoko konkurencieschopná, moderná a integrovaná európska stratégia priemyselnej obrany je nevyhnutná na zabezpečenie obranných schopností Európy a mala by pozitívny nepriamy vplyv na iné súvisiace hospodárske odvetvia; poukazuje na to, že prehĺbená súčinnosť ekonomických zdrojov a ľudského kapitálu je nevyhnutná na dosiahnutie pokroku vo výskume položiek s dvojakým použitím, ktorý minimalizuje našu vonkajšiu závislosť a zabezpečuje naše zásoby a suroviny pre priemysel, a to najmä pre priemysel rozhodujúceho charakteru;

7. konštatuje, že Európska rada síce v decembri 2013 nereagovala primerane na túto situáciu, ale načrtla viacero smerovaní ďalších krokov na zlepšenie spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky a zaviazala sa, že v júni roku 2015 vyhodnotí dosiahnutý pokrok; ľutuje, že napriek ďalšiemu zhoršovaniu bezpečnostného prostredia tak vnútri, ako aj na východe a na juhu EÚ, ktoré ohrozuje jej bezpečnosť, sa pri riešení súčasných bezpečnostných problémov a hrozieb nedosiahol skutočný pokrok;

8. naliehavo vyzýva Európsku radu, aby si vzala potrebné ponaučenia a prijala konkrétne opatrenia na prekonanie roztrieštenosti európskeho trhu v oblasti obrany; vyzýva Európsku radu, aby poskytla konkrétne usmernenia k obranným politikám a európskemu trhu v oblasti obrany, a to s ohľadom na špecifiká sektora obrany, s cieľom posilniť jeho transparentnosť a konkurencieschopnosť a v záujme zaručenia dostupnosti obranných schopností potrebných na zaistenie európskej bezpečnosti a na plnenie cieľov SBOP;

Menší európsky dopyt z dôvodu rozpočtových škrto: potreba ďalšej spolupráce

9. je presvedčený, že roky nekoordinovaných vnútroštátnych obranných rozpočtov v Európe sa musia vyvážiť užšou spoluprácou a koordináciou medzi členskými štátmi, a to aj skľbením politík obranných rozpočtov a koordináciou strategických výberov týkajúcich sa nákupu vojenského materiálu a materiálu na dvojaké použitie v súlade s normami transparentného verejného obstarávania; zdôrazňuje potrebu počiatočného plánovania strategických investícií členských štátov do nákupu a obnovy zariadení; pripomína svoju požiadavku na konsolidáciu v celej EÚ s cieľom podpory a udržiavania konkurencieschopnej a nezávislej EDTIB; zdôrazňuje, že vytvorenie efektívnej a transparentnej EDTIB je kľúčovým prvkom európskej schopnosti chrániť svojich občanov, svoje záujmy a hodnoty v súlade s cieľmi zmluvy a plniť svoje úlohy ako garanta bezpečnosti; vyzýva Komisiu, aby vypracovala priemyselnú stratégiu, ktorá vymedzí kľúčové schopnosti, na ktorých by sa EDTIB mohla zakladať;

10. pripomína, že 28 členských štátov EÚ je celosvetovo stále na druhom mieste, pokiaľ ide o výdavky na obranu a vývoz zbraní; domnieva sa, že táto skutočnosť poukazuje na kľúčovú úlohu, ktorú členské štáty EÚ a Únia stále zohrávajú v celosvetovom predaji zbraní a vo verejnom obstarávaní na účely obrany; považuje celkové ročné výdavky na obranu vo výške 190 miliárd EUR za enormné množstvo peňazí daňových poplatníkov; pripomína tiež, že mnoho nedávnych štúdií preukázalo, že hlavný problém spočíva v tom, že v mnohých z 28 členských štátov EÚ sa obranné rozpočty čerpajú veľmi neefektívnym spôsobom, čo vedie k výrazným oneskoreniam, vyšším nákladom a v mnohých prípadoch k tomu, že vrtuľníky, stíhačky a iné technológie nie sú schopné prevádzky, hoci sú úplne nové; zdôrazňuje, že je potrebné hlboko prepracovať vzťahy medzi vnútroštátnymi orgánmi verejnej správy v oblasti obrany a obranným priemyslom a zaviesť prísne kvalitatívne kritériá pre výstup projektov verejného obstarávania;

Štvrtok 21. mája 2015

11. zastáva názor, že súčasné rozpočtové obmedzenia v členských štátoch EÚ by mali predstavovať príležitosť pre väčšiu a lepšiu spoluprácu v oblasti akvizícií obranného zariadenia, aby bola zaistená lepšia hodnota za peniaze daňových poplatníkov a aby sa zabezpečili primerané vojenské schopnosti v EÚ a udržateľný režim na zaistenie bezpečnosti dodávok; domnieva sa, že členské štáty čelia voľbe medzi účinnou spoluprácou na riešení spoločných problémov alebo stratou strategických schopností a nechránením občanov členských štátov a európskych občanov a ich záujmov;

12. pripomína potrebu pevnejšieho zblížovania vnútroštátnych procesov obranného plánovania a v tejto súvislosti víta skutočnosť, že Rada prijala Politický rámec na systematickú a dlhodobú obrannú spoluprácu; považuje však za poľutovaniahodnú jeho nezáväznú povahu a skutočnosť, že nezaviedol jasný a štruktúrovaný proces; zdôrazňuje, že tento dokument by mala Európska rada uvítať, aby sa stal hlavnou hnacou silou; vyzýva členské štáty, aby požiadali EDA o podporu pri svojom preskúvaní národnej obrany a podelili sa o informácie o národných investičných plánoch a prioritách v rámci Vojenského výboru EÚ; vyzýva členské štáty, aby začali stálu štruktúrovanú spoluprácu (PESCO) ako prostriedok pre lepšiu koordináciu a aby využívali financovanie EÚ pre mierovú spoluprácu; vyzýva podpredsedníčku Komisie/vysokú predstaviteľku Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP), aby predložila realistické plány na úspešné začatie PESCO;

13. požaduje, aby sa uprednostňovala spolupráca a zhromažďovanie a spoločné využívanie iniciatív a aby sa na tento účel vytvorili stimuly; vyzýva Európsku komisiu, aby predložila návrh objasňujúci, ako by mohli daňové stimuly, ktoré nenarúšajú trh, slúžiť týmto cieľom; berie na vedomie rozhodnutie Belgicka priznať oslobodenie od DPH pre *ad hoc* projekty EDA a domnieva sa, že táto výnimka by sa mala zovšeobecniť na všetky činnosti EDA v oblasti spolupráce; víta prácu EDA na mechanizme spoločného obstarávania a očakáva, že tento mechanizmus bude obsahovať opatrenia na stimulovanie spoločného nákupu a podpory obranného zariadenia;

14. pripomína, že obranné odvetvia, a najmä MSP, môžu v rámci programov Horizont 2020 a COSME a európskych štrukturálnych a investičných fondov žiadať o financovanie projektov na dvojaké použitie a ďalších projektov zo zdrojov EÚ; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pomáhali spoločnostiam, najmä malým a stredným podnikom, pri primeranom vyžívaní príležitostí európskeho financovania pre projekty súvisiace s obranou;

15. poukazuje na to, že v poslednom čase EÚ čoraz častejšie bojuje s hrozbami a výzvami v kybernetickom priestore, ktoré predstavujú vážnu hrozbu pre bezpečnosť jednotlivých členských štátov a EÚ ako celku; domnieva sa, že tieto hrozby by sa mali riadne posúdiť a mali by sa prijať opatrenia na úrovni EÚ v záujme zabezpečenia technických a iných bezpečnostných opatrení v členských štátoch;

16. žiada Európsku radu, aby na svojom zasadnutí v júni 2015 riešila otázku potreby zjednodušiť postupy verejného obstarávania a zadávania verejných zákaziek vo vzťahu ku kybernetickej bezpečnosti a zaistiť väčšiu koordináciu medzi členskými štátmi s cieľom umožniť Únii pohotovo reagovať na veľké globálne hrozby, ako sú kybernetický terorizmus a kybernetické útoky;

17. pripomína svoju výzvu PK/VP a Rade na vypracovanie spoločnej pozície EÚ k používaniu ozbrojených bezpilotných lietadiel, v ktorej sa najväčší význam prikladá dodržiavaniu ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva a riešia otázky, ako je právny rámec, proporcionalita, zodpovednosť, ochrana civilného obyvateľstva a transparentnosť;

Rast vonkajšej závislosti: potreba spoločného prístupu

18. upozorňuje, že európske spoločnosti pôsobiace v obrannom odvetví čoraz častejšie získavajú kompenzácie za svoj znížený obrat v Európe prostredníctvom vývozu mimo EÚ; vyjadruje znepokojenie nad možnými nedostatkami tohto prístupu, ako je napríklad prenos citlivých technológií a práv duševného vlastníctva k ich budúcim konkurentom a presun výroby mimo EÚ, čím sa oslabuje európska bezpečnosť dodávok; je presvedčený, že vystavenie Európskej únie riziku toho, že EDTIB by bola závislá od zákazníkov v tretích mocnostiach s rozličnými strategickými záujmami, predstavuje vážnu strategickú chybu;

Štvrtok 21. mája 2015

19. keďže v spoločnej pozícii EÚ k vývozu zbraní sa vymedzuje spoločná definícia kontroly vývozu vojenskej technológie a materiálu, ktorá umožňuje koordináciu vnútroštátnych systémov kontroly vývozu; domnieva sa, že jednoduchšie uplatňovanie jej ôsmich kritérií je potrebné s cieľom zabezpečiť nielen to, aby spoločné ciele zahraničnej a bezpečnostnej politiky mali prednosť pred krátkodobými hospodárskymi ziskami, ale aj to, aby pre európske priemyselné odvetvia platili rovnaké podmienky;

20. naliehavo vyzýva členské štáty, aby plnili zásady spoločnej pozície a aby v rámci výročných správ v plnej miere informovali o stave ich vývozu obranného zariadenia do tretích krajín; vyzýva Radu a PK/VP, aby preskúmali možnosti, ako zlepšiť dodržiavanie povinnosti predkladania správ a ako zvýšiť transparentnosť a verejnú kontrolu rámca kontroly vývozu; pripomína, že dodržiavanie spoločnej pozície je základom plnenia zásad a hodnôt EÚ, najmä v oblastiach medzinárodného práva týkajúceho sa ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva, a jej zodpovednosti v oblasti miestnej, regionálnej a globálnej bezpečnosti;

21. berie na vedomie oznámenie Komisie o prehodnotení politiky kontroly vývozu predmetov na dvojaké použitie a v tejto súvislosti zdôrazňuje nevyhnutnosť zabezpečenia spôsobov kontroly, ktoré nebránia voľnému toku tovaru a technológií v rámci vnútorného trhu a zabraňujú rozličným výkladom predpisov EÚ; naliehavo vyzýva Komisiu, aby urýchlene predložila nový legislatívny návrh na aktualizáciu režimu kontroly vývozu predmetov na dvojaké použitie s cieľom zlepšiť jeho súdržnosť, efektívnosť, transparentnosť a uznávanie jeho vplyvu na ľudské práva a zároveň zabezpečiť rovnaké podmienky; zdôrazňuje, že tento návrh musí brať do úvahy meniaci sa charakter bezpečnostných výziev a rýchlosť technologického vývoja, najmä pokiaľ ide o softvér a zariadenie systému ostrahy, narušiteľský softvér a zariadenie a obchodovanie v oblasti softvérovej zraniteľnosti;

22. konštatuje, že čoraz väčšia dôležitosť technológií dvojakého použitia síce ponúka výhody, čo sa týka synergie medzi obranným sektorom a komerčnou výrobou, vytvára však aj ich závislosť od civilných dodávateľských reťazcov, ktoré často umiestňujú svoju výrobu mimo Európy; požaduje informácie od Komisie a EDA o možných rizikách rastúcej internacionalizácie a možných účinkoch, ktoré zmeny vlastníctva v obrannom sektore môžu mať na bezpečnosť dodávok, ako aj o zvýšených rizikách pre európsku a národnú bezpečnosť vrátane digitálnej infraštruktúry EÚ; vyzýva Komisiu, aby včas informovala Európsky parlament o stave zelenej knihy o kontrole obranných a citlivých bezpečnostných priemyselných spôsobilostí, ktorej vydanie do konca roku 2014 oznámila, a požaduje informácie o výsledku ohlásených konzultácií so zainteresovanými stranami;

23. víta prácu EDA a Komisie na režime celoeurópskej bezpečnosti dodávok, a to na základe poverenia Európskou radou, a teší sa na plán konkrétnych krokov, ktorý má byť v júni 2015 predložený na schválenie hlavami štátov a predsedami vlád; vyzýva Európsku komisiu a EDA, aby podrobne vysvetlili rozsah, v akom bol návrh Európskeho parlamentu o „komplexnom a ambicióznom režime na zaistenie bezpečnosti dodávok v rámci EÚ (...) na základe systému vzájomných záruk a analýzy rizík a potrieb, a prípadne s využitím právneho základu stálej štruktúrovanej spolupráce“⁽¹⁾ zaradený do prípravných prác; domnieva sa, že metodiky používané Komisiou v minulosti, ako je mapovanie a monitorovanie, neboli postačujúce; zdôrazňuje, že je potrebné zamerať sa na nové prístupy, pokiaľ ide o zabezpečenie voľného pohybu vojenského materiálu pre ozbrojené sily 28 členských štátov;

24. domnieva sa, že vzájomné záruky bezpečnosti dodávok medzi členskými štátmi by mali byť základným prvkom budovania integrovaného európskeho trhu v oblasti obrany; víta aktualizovaný rámcový dohovor EDA o bezpečnosti dodávok ako nástroj, ktorý posilňuje vzájomnú dôveru a solidaritu, ľutuje však, že tento dohovor nevytvára žiadne právne záväzky; zastáva názor, že celoeurópsky režim bezpečnosti dodávok musí vychádzať z vykonávania platných právnych predpisov, a najmä z úplného vykonávania smernice o transferoch vnútri EÚ, aby sa odstránili prekážky pohybu výrobkov obranného priemyslu vnútri EÚ;

Uplatňovanie pravidiel vnútorného trhu v plnom rozsahu

25. zdôrazňuje, že cieľom obranného balíka, ktorý predložila Komisia, je podporiť konkurencieschopnosť európskeho obranného sektora a že jedným z jeho cieľov je obmedziť problémy, ktoré vyplývajú z roztrieštenosti európskeho trhu v oblasti obrany, z určitých protekcionistických postojov pri zadávaní zákaziek v sektore obrany a z nedostatočnej koordinácie medzi jednotlivými členskými štátmi, pokiaľ ide o ich režimy kontroly transferov výrobkov obranného priemyslu;

⁽¹⁾ Prijaté texty, P7_TA(2013)0514.

Štvrtok 21. mája 2015

26. zdôrazňuje, že jednotný trh v oblasti obrany by zabezpečil úplnú transparentnosť a zabránil duplicitnému úsiliu, ktoré vedie k narušeniam trhu; poukazuje na to, že úspech mierových a bezpečnostných misií SBOP závisí do značnej miery od ich schopnosti rýchlej reakcie a že väčšia integrácia má kľúčový význam pre zefektívnenie procesov a znižovanie nákladov;

27. poukazuje na to, že dokončenie európskeho trhu v oblasti obrany si vyžaduje vysoko konkurenčnú priemyselnú základňu založenú na inováciách a technológiách, ktorá môže dosiahnuť synergie prostredníctvom užšej cezhraničnej spolupráce, a že pokroky vo výskume položiek s dvojakým použitím majú kľúčový význam pre zaručenie našej nezávislosti a zaistenie bezpečnosti dodávok, a to najmä dodávok dôležitých položiek;

28. poukazuje na to, že na posilnenie európskych obranných a technologických inovácií a na dosiahnutie významných úspor musí Európa vytvoriť úspory z rozsahu a mať spoločný trh EÚ pre verejné obstarávanie v oblasti obrany, a to aj s cieľom podporiť moderný, integrovaný a konkurencieschopný európsky obranný priemysel; zdôrazňuje, že pravidlá vnútorného trhu by sa mali uplatňovať v plnej miere, aby sa zmiernila prebiehajúca fragmentácia európskeho obranného a bezpečnostného sektora, ktorá vedie k zdvojovaniu programov pre obranné zariadenia a k nedostatku transparentnosti, pokiaľ ide o vzťahy medzi vnútroštátnymi správnymi orgánmi v oblasti obrany a obranným priemyslom, a to prostredníctvom posilnenej cezhraničnej spolupráce; naliehavo vyzýva členské štáty, aby odstránili vnútroštátne pravidlá, ktoré nie sú v súlade so smernicami 2009/43/ES a 2009/81/ES a bránia vnútornému trhu pre verejné obstarávanie v oblasti obrany, a aby správne vykonávali a presadzovali smernicu 2009/81/ES o verejnom obstarávaní v oblastiach obrany a bezpečnosti a smernicu 2009/43/ES o transferoch výrobkov obranného priemyslu; vyzýva Komisiu, aby podnikla konkrétne kroky na zabezpečenie správneho uplatňovania smerníc a na kontrolu a monitorovanie vnútroštátnych postupov transpozície s cieľom ubezpečiť sa, či nevedú k narušeniam trhu;

29. vyzýva Komisiu, aby s cieľom čo najlepšieho využitia zdrojov povzbudila členské štáty, aby vykonávali spoločné nákupy prostredníctvom centrálnych obstarávacích organizácií, napríklad EDA, ako je stanovené v smernici 2009/81/ES;

30. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vyvíjala väčšie úsilie o vytvorenie rovnakých podmienok na európskych trhoch v oblasti obrany s cieľom bojovať proti protekcionistickým praktikám členských štátov tým, že bude podporovať cezhraničnú spoluprácu a lepší prístup k dodávateľským reťazcom obranného priemyslu a že prijme opatrenia na ukončenie situácie, keď niektoré členské štáty konajú výlučne ako dodávateľia a iné výlučne ako nákupcovia obranných technológií; domnieva sa v tejto súvislosti, že používanie výnimiek podľa smernice 2009/81/ES musí byť riadne odôvodnené; vyzýva Komisiu, aby informovala Európsky parlament o účinkoch siedmich usmernení (pokiaľ ide o rozsah pôsobnosti, vylúčenia, výskum a vývoj, bezpečnosť dodávok, bezpečnosť informácií, využívanie subdodávok, kompenzácie), ktoré už boli publikované, a poznamenáva, že Komisia plánuje vydať ďalšie dve v roku 2015; domnieva sa, že tieto usmernenia predstavujú ideálnu príležitosť, aby Komisia nadviazala dialóg s členskými štátmi o otázkach, ktoré nikdy neboli riešené štruktúrovaným a otvoreným spôsobom, a požaduje informácie o výsledkoch takéhoto dialógu s členskými štátmi;

31. poznamenáva, že v súčasnom znení a v praxi článok 346 ZFEÚ stále ponúka členským štátom veľký priestor na voľnú úvahu, pokiaľ ide o jeho použitie, a teda na odchýlenie sa od uplatňovania právnych predpisov EÚ pre verejné obstarávanie v oblasti obrany; vyzýva preto členské štáty, aby uplatňovali článok 346 ZFEÚ správnym a účinným spôsobom, ktorý je v súlade s požiadavkami vysvetlenými v pravidlách EÚ, v smerniciach o vnútornom trhu a pravidlách pre verejné obstarávanie v oblasti obrany; pripomína, že podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie by sa opatrenia podľa článku 346 mali obmedziť na výnimočné a jasne vymedzené prípady a nesmú presahovať rámec týchto prípadov; varuje, že nesprávnym prikláňaním sa k odchýlkam od pravidiel jednotného trhu sa aktívne narúša hospodárska súťaž v EÚ, obmedzuje transparentnosť, uľahčuje korupcia, a tým sa poškodzuje vytvorenie trhu EÚ v oblasti obrany, čo je škodlivé pre fungujúcu EDTIB a vývoj dôveryhodných vojenských spôsobilostí;

32. konštatuje, že v dlhodobom horizonte postupné úplné zrušenie kompenzácií prispeje k lepšiemu fungovaniu vnútorného trhu v európskom obrannom sektore; vyzýva preto Komisiu, aby aj naďalej kontrolovala, či členské štáty postupne rušia kompenzácie, ktoré nie sú riadne odôvodnené na základe článku 346 zmluvy; považuje to za nevyhnutné na zabezpečenie bezproblémového fungovania a transparentnosti vnútorného trhu v európskom obrannom sektore a rovnakých podmienok pre dodávateľov, najmä pre MSP;

Štvrtok 21. mája 2015

33. pripomína, že rámcové dohody, využívanie subdodávok a rozdelenie zákazky na časti by mali byť spôsobmi, ako sprístupniť zavedené dodávateľské reťazce v prospech malým a stredným podnikom; poukazuje však na to, že musia byť zaručené zásady transparentnosti v subdodávateľskom reťazci a spoločná zodpovednosť; vyzýva členské štáty, EDA a Komisiu, aby navzájom, ako aj s hlavnými dodávateľmi spolupracovali s cieľom zabezpečiť, aby MSP boli plne oboznámené s jednotlivými etapami v hodnotovom reťazci, keďže im to pomôže pri konsolidácii a uľahčí prístup k verejnému obstarávaniu v oblasti obrany a bude to kompenzovať zemepisne nerovnomerný vývoj európskych technológií a obrannej základne;

34. konštatuje, že priemysel zavádza hlavné nástroje stanovené v smernici o transferoch v obrannom sektore, najmä všeobecné transferové licencie a certifikáciu podnikov v oblasti obrany, naďalej vo veľmi obmedzenej miere a že v administratívnej spolupráci medzi členskými štátmi sú medzery pri zabezpečovaní primeraných kontrolných opatrení s cieľom zabrániť porušeniu podmienok transferových licencií; naliehavo vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili účinné používanie týchto nástrojov v praxi, a preto víta iniciatívu Komisie na vytvorenie pracovnej skupiny spolu s členskými štátmi na harmonizáciu smernice o prevodoch v rámci EÚ;

35. berie na vedomie plán Komisie z roku 2014 nazvaný Smerom ku konkurencieschopnejšiemu a efektívnejšiemu odvetviu obrany a bezpečnosti a záväzok Komisie uvedený v tomto dokumente preskúmať, ako by bolo možné zmierniť negatívny dosah kompenzácií požadovaných tretími krajinami, ako aj preskúmať vplyv kompenzácií na vnútorný trh a európsky priemysel; zdôrazňuje význam včasného plnenia tohto plánu a v prípade potreby prijatia ďalších opatrení; plne podporuje úsilie Komisie poskytovať praktické usmernenia pre MSP s využitím európskych fondov v oblasti projektov s dvojakým použitím;

36. pripomína, že členské štáty musia urýchlene zlepšiť transparentnosť postupov verejného obstarávania v obrannom sektore voči Komisii a agentúram EÚ; zdôrazňuje, že osobitné postupy zadávania verejných zákaziek, ako je rokovacie konanie o zadaní zákazky bez zverejnenia oznámenia o vyhlásení zadávacieho konania, by sa mali obmedziť na výnimočné prípady a mali by byť odôvodnené len naliehavými dôvodmi všeobecného záujmu spojenými s obranou a bezpečnosťou, v súlade so smernicou 2009/81/ES; naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila primerané monitorovanie, ktoré umožní predkladanie komplexných správ o obidvoch smerniciach Európskeho parlamentu a Rade v roku 2016, ako je naplánované;

37. pripomína dôležitosť pravidelných kontrol obranného a bezpečnostného vybavenia zo strany príslušných orgánov dohľadu vrátane kontrol riadneho účtovníctva;

38. zdôrazňuje, že spolupráca medzi strategickými partnermi má zásadný význam pre európsku bezpečnosť dodávok, a preto vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pri dojednávaní medzinárodných obchodných dohôd zohľadňovali verejné obstarávanie v oblasti obrany;

Preskúmanie balíka opatrení týkajúcich sa verejného obstarávania v oblasti obrany

39. vyzýva Komisiu, aby vo svojich správach pre Európsky parlament a Radu týkajúcich sa vykonávania smerníc 2009/81/ES a 2009/43/ES v roku 2016 dôsledne posúdila, či a do akej miery sa ich ustanovenia správne presadzovali a či boli dosiahnuté ich ciele, a aby podľa toho vypracovala legislatívne návrhy, ak na to poukážu zistenia zo správy;

40. zdôrazňuje, že členským štátom by sa mali uložiť ďalšie osobitné povinnosti v oblasti podávania správ spolu so zabezpečením zodpovedajúcich záruk zachovania dôvernosti;

41. pripomína, že účelom modernizácie pravidiel EÚ o verejnom obstarávaní v zmysle smerníc 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ, ktoré boli prijaté v roku 2014, je zabezpečiť transparentnosť v subdodávateľskom reťazci a dodržiavanie právnych predpisov v oblasti ochrany životného prostredia a v sociálnej a pracovnej oblasti; poukazuje na to, že podľa nových smerníc sa umožňujú jednoduchšie postupy, ako sú používanie elektronického verejného obstarávania, zhromaždenie dopytu a využitie ekonomicky najvýhodnejšej ponuky, ktoré sa môžu prispôsobiť špecifikám obranného a bezpečnostného sektora;

Štvrtok 21. mája 2015

42. s cieľom vybudovať inovatívny a konkurencieschopný európsky priemysel a čo najlepšie využívať rozpočty určené na bezpečnosť a obranu požaduje začlenenie nového postupu „inovatívneho partnerstva“ do verejného obstarávania v oblasti obrany, aby sa verejným obstarávateľom umožnilo zaviesť tento postup na vývoj a následný nákup nových, inovačných výrobkov, služieb alebo prác a aby sa poskytli potrebné stimuly na trhu a podporil vývoj inovačných riešení bez vylúčenia trhu;

43. zdôrazňuje, že pri postupoch zadávania verejných zákaziek v oblasti obranného a bezpečnostného vybavenia je potrebné vziať do úvahy zabezpečenie maximálnej ochrany a bezpečnosti civilného obyvateľstva;

o

o o

44. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil predsedovi Európskej rady, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, Rade, Komisii, parlamentom členských štátov, Parlamentnému zhromaždeniu NATO a generálnemu tajomníkovi NATO.
